

УДК 504

Ляпіна І.С., Пархоменко М. С., студентки групи ДО-17-2/9

Науковий керівник: Шевцова Т.О.

Комунальний заклад вищої освіти «Дніпровський педагогічний коледж» Дніпропетровської обласної ради»

ВИЗНАЧЕННЯ АСПЕКТІВ ОЗЕЛЕНЕННЯ ТЕРИТОРІЇ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

В наданій пошуково-дослідницькій роботі виконаний аналіз вимог до облаштування території дошкільних навчальних закладів. Розроблений план озеленення та визначено призначення окремих ділянок

Постановка проблеми: Культура природокористування виховується з дитинства. Для майбутнього вихователя дитячого садочку важливо усвідомлювати, що природа найкращий вихователь, необхідно знати особливості зелених насаджень та вміти донести до дитини красу і різноманіття рослин. Переважна більшість має тільки загальне уявлення про рослини, які використовуються для озеленення і мало що може розповісти про них.

Актуальність дослідження: Озелененню та благоустрою території дошкільних навчальних закладів потрібно надавати особливого значення, тому що зелені насадження відіграють тут не тільки санітарно-гігієнічну і архітектурно-планувальну роль, а також мають велике навчально-виховне значення.

Методологія дослідження аналіз літературних джерел, спостереження під час практики. Дослідження відбувалося у двох напрямках: аналіз вимог до облаштування прибудинкової території дитячих садочків та розробка плану озеленення території у відповідності до нормативів та навчальних і виховних завдань.

Викладення основного матеріалу:

Озеленення дошкільних навчальних закладів (ДНЗ) призначене для навчально-виховних цілей, фізичного розвитку і відпочинку дітей. Естетичне і емоційне значення зелених насаджень обумовлене можливістю з їхньою допомогою чергувати враження від навколишнього простору, вводити в урбанізоване середовище природні елементи.

На ділянці дошкільного закладу діти одержують уявлення про живу природу. Тому вона потребує максимального озеленення (до 80% території). Площу озеленення ділянки складають навчально-дослідна зона, захисні зелені смуги по периметру ділянки, а також газони.

Вимоги до озеленення ділянки [1]:

Гігієнічні вимоги

1. Під час озеленення ділянки дерева не повинні затінити більше половини групових і фізкультурних майданчиків, перешкоджати доступу сонячних променів у приміщення.

2. Озеленення не повинно порушувати режиму провітрювання ділянки. Але з метою захисту від вітру згущують насадження, висаджують їх у два ряди.

3. На ділянці дитячого садка не повинно бути рослин, які могли б негативно впливати на здоров'я дітей

Педагогічні вимоги

1. Озеленення ділянки повинно забезпечувати виконання завдань програми по ознайомленню дошкільників з природою.

2. Озеленення ділянки повинно забезпечити зміну вражень у дітей, а отже, воно повинно бути флористично різноманітним, з безперервними періодами цвітіння рослин.

З урахуванням цих всіх аспектів, ми розробили свій план озеленення ДНЗ. Представлена карта видів рослин по озелененню ДНЗ містить всі види рослин, які повинні бути для оздоровлення і дослідження дітей садочку. Застосовуються багато видів рослин, які

відрізняються за формою листя, квітки, плодів тощо.

Основу озеленення ділянки дитячого садка складають дерева. Декоративні дерева, що висаджуються на ділянці, належать до хвойних і листяних.

З представників хвойних дерев на ділянці бажано мати ялину європейську, сосну кримську і модрина європейську, що створить сприятливі умови для проведення порівняльних спостережень.

На ділянці дитячого садка обов'язково треба посадити 1–2 дерева, цвітіння яких припадає на початок весни. До таких дерев належать осика, верба, вільха. Цвітуть вони до появи листя. У нашому ДНЗ є такі дикорослі дерева: дуб звичайний, клен татарський, береза повисла, липа серцелиста, тополя пірамідальна. Які розташовані угрупованнями, а деякі окремо. Садові дерева розташовані в окремій зоні, створюючи міні сад: вишня червона, персик інжирний, черешня жовта, яблуна альдаред, груша клапа [2].

Газон - це штучний дерновий покрив, який створюється шляхом посіву і вирощування багаторічних злакових трав. Поєднання зелені газону з яскравими фарбами квітів створює гармонічні контрастні сполучення. Наприклад ми використали на газон такі рослини: суміш трав (волошки, мак, пирій, конюшина...), газону траву.

Для організації спостережень за дикорослими рослинами на ділянці дитячого садка створюються кутки лісу і лук. Фоном для куткалісу можуть бути кущі ліщини, глоду звичайного. Біля них розташовуються папороть тайландська, яка добре приживається і прикрашає куток лісу своїми мережаними валями. Серед кущиків доцільно посадити чорницю звичайну. Для створення додаткової живої огорожі можна використовувати хвойники, самшит, таволгу, бузок. Їх висаджуємо біля альтанок групами.

У кутку лучних рослин висаджують найбільш типові і декоративні лучні рослини. Конюшина червона, в'юнок кримський, дикий виноград, лілія біла тощо [3].

Квітники на ділянці.

Надзвичайно важливо, щоб у пам'яті з дошкільного дитинства залишилися яскраві враження про навколишній світ. Особливої привабливості ділянкам дитячих садків надають декоративні квітникові рослини. Вони не тільки прикрашають ділянку, але й дають надзвичайно багатий матеріал для проведення різноманітних спостережень, організації праці, виховання дійового ставлення до створення краси. Особливо цінні спостереження естетичного плану, спостереження за повним циклом розвитку рослини віднасіння до насіння, за ростом і розвитком рослин залежно від умов середовища, за діяльністю комах-запилювачів тощо.

У дитячому садку квітники розташовуються у парадній частині, навколо основного приміщення і на групових ділянках. Квітники на групових майданчиках особливо важливо створювати для організації самостійних спостережень дітей.

Форми квітників у дитячому садку можуть бути різноманітними і залежать від наявності площі.

Основною умовою створення квітника в дитячому садку є безперервність цвітіння, що досягається відповідним підбором одно-, дво- і багаторічних квітникових рослин. ось наприклад:

Весна: гіацинти бульчастий, нарцис тапет, конвалія біла, підсніжник кримський, тюльпани червоні... Літо: флокси звичайні, петунія ампельна, ромашки білі, айстри білі, жоржина кенора. Осінь: чорнобривці високі, гібіскус європейський, майори звичайні...

Город на ділянці. Догляд за рослинами городу.

З великої кількості рослин, що оточують нас, людина для задоволення своїх потреб використовує близько 120, а серед найчастіше вживаних – лише 12 видів. Саме тому, що ці рослини задовольняють найважливіші потреби людини у продуктах харчування, потрібно ознайомити дітей з ними, формувати у них інтерес і ціннісні орієнтації.

Обов'язковою умовою планування ділянки дошкільного закладу є створення городу і саду для ознайомлення дітей з культурними рослинами, формування трудових навичок,

інтересу до сільськогосподарської праці. У процесі спостережень і праці, зв'язаної з доглядом за городніми та садовими рослинами, розширюється коло знань дітей, формуються мова і мислення, перші елементи діалектико-матеріалістичного світорозуміння. Культурні рослини відзначаються красивим цвітінням (кабачки, огірки, картопля і т. ін.), різноманітним за формою і кольором листям. Це створює сприятливі передумови для сенсорного і естетичного розвитку дітей. Посильна праця дітей на городі сприяє фізичному розвитку

Залежно від розмірів ділянки дошкільного закладу під город відводиться площа з розрахунку 1,5 м² на дитину (оптимальна) і 0,5 м² (мінімальна) площа. Вона повинна добре освітлюватися сонцем. Залежно від умов ділянки дошкільного закладу город може бути спланований по-різному, проте доцільно витримати такі розміри грядок і доріжок: грядки – 2,5–3 м завдовжки, що дозволяє розмістити по обидва боки всю групу дітей, і 70–80 см завширшки, що дає змогу дітям дістати до середини грядки під час садження рослин і догляду за ними. Доріжки – 50–60 см завширшки, щоб діти, присівши навпочіпки під час розглядання рослин або догляду за ними, не пошкодили ті рослини, які знаходяться на сусідній грядці. Ширина головної доріжки повинна становити 1 м, що дозволяє використовувати під час підвезення ґрунту тачки, носилки тощо [2].

Важливо зробити город привабливим, мальовничим.

На городі дитячого садка висаджують рослини, що належать до найбільш поширених родин. Ось наприклад: цибуля українська, огірок, помідор волове серце, гарбуз кримський, кріп звичайний, горох європейський, квасоля спаржева, редиска французький сніданок, тощо.

Висновки та перспективи використання результатів дослідження;

Велике навчально-виховне значення має наявність дослідно-практичної активно-пізнавальної роботи вихованців на свіжому повітрі. Упорядкована ділянка садочка сприяє повноцінному відпочинку, прищеплює любов до природи, розвиває дбайливе ставлення до зелених насаджень, привчає до охайності та порядку. Ми створили майже ідеальний садок, де є все те, що потрібно для навчання і виховування дітей. Я маю надію, що кожен садок в Україні зможе дозволити собі виконувати всі стандарти не тільки по озелененню ДНЗ, а й по всім нормам. Оскільки ДНЗ це дуже важлива установа, де наші діти виходять в світ, отримують нові знання тощо.

Список літературних джерел.

1. Наказ МОЗУ від 24.03.2016 «Про затвердження Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів»
2. Черняк В.М., Бочелюк О.І. Озеленення ділянки дошкільного навчального закладу: Навчальний посібник для студентів ВНЗ та педагогічних працівників. Частина 1. – Тернопіль Навчальна книга - Богдан, 2010 - 392с
3. <https://landshaft.org.ua/khvoyni-dereva-ta-kushchi/modryna-larix>